

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA

**DĖL ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1560, ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR.
I-857 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1575 IR
ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1666 (TAP-18-960(3) (TAIS Nr. 18-7180(4)**

2018-08-31 Nr. NV-2301

Vilnius

Rengėjas: Ūkio ministerija.

I. DĖL PROJEKTO NR. XIIP-1560

Tikslas: nepritarti Seimo nario R. Žemaitaičio inicijuotam Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1560.

Įstatymo pakeitimo projektu siūloma:

- įtvirtinti draudimą parduoti alaus, fermentuotų gėrimų, alkoholinių kokteilių grupėms priklausančius alkoholinius gėrimus didesnėje negu 0,2 litro taroje, jeigu jų turinė etilo alkoholio koncentracija yra didesnė kaip 7,5 procento, išskyrus atvejus, kai šie gėrimai išpilstyti į stiklinę, keraminę, medinę ar metalinę tarą; didesnėje negu 0,25 litro taroje, jeigu jų turinė etilo alkoholio koncentracija yra nuo 7 iki 7,5 procento, išskyrus atvejus, kai šie gėrimai išpilstyti į stiklinę, keraminę, medinę ar metalinę tarą, ir panašiai.

Esama situacija:

- šiuo metu Lietuvos Respublikoje draudžiama parduoti alaus, fermentuotų gėrimų, alkoholinių kokteilių grupėms priklausančius alkoholinius gėrimus, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija yra didesnė kaip 7,5 procento, išpilstytus į didesnę negu 0,5 litro tarą, išskyrus atvejus, kai šie gėrimai išpilstyti į stiklinę, keraminę, medinę ar metalinę tarą.

II. DĖL PROJEKTO NR. XIIP-1575

Tikslas: nepritarti Seimo narių M. Puidoko, V. Kernagio ir kt. inicijuotam Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-1575, **išskyrus siūlymui uždrausti prekiauti alkoholiniais gėrimais, išpilstytais į puodelio tipo pakuotę nuplėšiamu dangteliu (siūloma šiam draudimui pritarti).**

Įstatymo pakeitimo projektu siūloma:

- uždrausti prekiauti į didesnės nei 0,2 litro talpos tarą išpilstytais alaus, fermentuotų gėrimų, alkoholinių kokteilių grupėms priklausančiais alkoholiniais gėrimais, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija didesnė kaip 6 procentai, išskyrus atvejus, kai šie gėrimai išpilstyti į stiklinę, keraminę, medinę ar metalinę tarą; į didesnę negu vieno litro tarą išpilstytais alaus, fermentuotų gėrimų, alkoholinių kokteilių grupėms priklausančiais alkoholiniais gėrimais, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 6 procentai, išskyrus atvejus, kai šie gėrimai išpilstyti į stiklinę, keraminę, medinę ar metalinę tarą, taip pat uždrausti prekiauti alkoholiniais gėrimais, išpilstytais į puodelio tipo pakuotę nuplėšiamu dangteliu.

Esama situacija:

- šiuo metu alkoholio kontrolės įstatymas draudžia prekiauti į plastikinę pakuotę išpilstytais gėrimais, kurių alkoholio koncentracija didesnė nei 7,5 proc. Tuo tarpu apribojimų puodelio tipo tarai nėra.

III. DĖL PROJEKTO NR. XIIIIP-1666

Tikslas: nepritarti Seimo narės A. Kubilienės inicijuotam Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1666.

Įstatymo pakeitimo projektu siūloma:

- papildyti nuostata, kuria draudžiama įmonėms, Europos juridiniams asmenims ir jų filialams Lietuvos Respublikoje gaminti maisto produktus, žaislus ir vaikams ir paaugliams skirtas kitas prekes, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus ir (ar) jų tarą.

Esama situacija:

- šiuo metu Lietuvos Respublikos teisės aktuose nėra nustatyto draudimo įmonėms, Europos juridiniams asmenims ir jų filialams Lietuvos Respublikoje gaminti ir (ar) parduoti maisto produktus, žaislus ir kitas prekes, skirtas vaikams ir paaugliams, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus ir (ar) jų tarą.

Esmė:

- siūloma nepritarti minėtiems Įstatymų projektams, išskyrus siūlymui uždrausti prekiauti alkoholiniais gėrimais, išpilstytais į puodelio tipo pakuotę nuplėšiamu dangteliu (siūloma šiam draudimui pritarti), dėl šių priežasčių:
 - būtų sudarytos kliūtys laisvam prekių judėjimui ir pažeistas ES teisėje įtvirtintas abipusio pripažinimo principas, nes Lietuvos Respublikoje būtų draudžiama parduoti kitose ES valstybėse teisėtai pagamintus ir parduodamus Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1560 ir Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1575 nurodytus alkoholinius gėrimus, kurie būtų išpilstyti ne į šiuose projektuose siūlomo nustatyti dydžio tarą;
 - siūlomas teisinis reguliavimas nėra pagrįstas nei statistiniais duomenimis, nei tyrimais, o juose siūlomos priemonės sukeltų verslui (ypač smulkiajam ir gaminančiam tautinio paveldo gėrimus) didelę naštą. Lietuvos statistikos departamento pastarųjų penkerių metų duomenys rodo, kad apskritai alkoholinių gėrimų pardavimas, vartojimas ir jo sukelti žalingi padariniai kasmet mažėja;
 - siūlomas teisinis reguliavimas prieštarauja atitinkamai ES direktyvai, kurioje nustatyti kai kurių fasuotų alkoholinių gėrimų turinio vardiniai kiekiai (t. y. taros dydžiai), o valstybės narės negali atsisakyti, uždrausti ar apriboti fasuotų produktų pateikimo rinkai dėl priežasčių, susijusių su pakuotės vardiniu kiekiu;
 - siūlomas taros, į kurią pilstomi alaus, fermentuotų gėrimų, alkoholinių kokteilių grupėms priklausančios alkoholiniai gėrimai, diferencijavimas priklausomai nuo šių gėrimų turinės etilo alkoholio koncentracijos turėtų neigiamos įtakos aplinkai, nes padidintų pakuočių poreikį ir jų atliekų kiekį, taip pat CO₂ emisiją, kuri susidaro gaminant, tiekiant, surenkant ir perdirbant pakuotes;
 - siūlymas uždrausti gaminti maisto produktus, žaislus ir kitas vaikams ir paaugliams skirtas prekes, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus ir (ar) jų tarą nepatenka į Alkoholio kontrolės įstatyme nustatytą teisinio reguliavimo sritį, kuri apima teisinius

santykius, susijusius išimtinai su alkoholio produktų, maisto ir kitų produktų, kuriuose yra etilo alkoholio, gamyba, prekyba, laikymu, gabenimu, įvežimu, importu, eksportu, vartojimu, reklama, rėmimu ir tik su šių produktų valstybės kontrolės Lietuvos Respublikoje pagrindų nustatymu.

Derinimas:

- Projektas svarstytas 2018 m. rugpjūčio 13 d. Vyriausybės pasitarime;
- teikiamas patikslintas projektas įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, Europos teisės departamento, Sveikatos apsaugos ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento pastabas.
- Sveikatos apsaugos ministerijos ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento pastabos dėl draudimo gaminti ir parduoti vaikams ir paaugliams skirtas prekes, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus, lieka aktualios – Ūkio ministerija lydraštyje pažymi, kad Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas pateikė informaciją apie tyrimus, kuriuose analizuojami vaikų lojalumą formuojantys prekių ženklai, jų poveikis vaikams. Tačiau tyrimuose nebuvo analizuota ir įrodyta, kad šie prekių ženklai formuoja palankų vaikų požiūrį į alkoholinių gėrimų vartojimą ir sustiprina jų norą suaugus pradėti vartoti alkoholinius gėrimus, juolab kad alkoholinių gėrimų prekių ženkluose ir nėra naudojami vaikų mėgstami personažai. Todėl teigti, kad vaikams skirtos prekės, kurių dizainas imituoja alkoholinius gėrimus ar jų tarą, skatina vaikus ateityje (suaugus) pradėti vartoti alkoholinius gėrimus, mūsų nuomone, nėra pagrindo.
- Ūkio ministerija lydraštyje atkreipia dėmesį, kad, be ankstesnių draudimų ir ribojimų, 2018 metais įsigaliojo dar daugiau priemonių, ribojančių alkoholio prieinamumą: sutrumpintas prekybos alkoholiu laikas, padidinta alkoholio įsigijimo amžiaus riba, uždrausta alkoholio reklama, padidinti alkoholinių gėrimų akcizų tarifai ir kt. Visos šios griežtos priemonės jau duoda rezultatų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, mažėja alkoholio gamyba, pardavimas ir vartojimas ir jo sukelti žalingi padariniai. Todėl naujų ribojimų nustatymas būtų nepagrįstas ir neproporcingas verslo varžymas.

Atitiktis Vyriausybės programai: Vyriausybės nutarimo projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, tačiau, atkreiptinas dėmesys į Programos siekį įvairiomis priemonėmis mažinti alkoholio pasiūlą ir alkoholinių gėrimų prieinamumą.

Dalykinio vertimo išvada: siūlome klausimą pakartotinai teikti svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt